

Bilag til F. t. L. om Lens, Stamhuses og Fideikommisgodrsers Overgang til fri Ejendom.

hidtil har været raadende i det politiske Parti, som jeg tilhører, at jeg maa tage bestemt Afstand fra Flertallets Forslag.

Jeg skal herved indskrænke mig til foranstaaende Begrundelse af mit Standpunkt og i øvrigt henvise til Forslag af Mindretal F. i Lenskommissionens Betænkning af Marts 1913, idet jeg for de her omhandlede Spørgsmaals Vedkommende peger paa Forslagets §§ 11. 19. 20. og 26.

Et *Mindretal (Hans Rasmussen)* kan ikke tiltræde det foreliggende Forslag om Lens, Stamhuses og Fideikommisgodrsers samt de herhenhørende Fideikommiskapitalers Overgang til fri Ejendom.

Mindretallet maa principielt stille sig paa det af Mindretal C i Kommissionen af 5. Marts 1909 angaaende Len og Stamhuse indtagne Standpunkt, og hævde, at Bestemmelsen i § 91 i Grundloven af 1915 om Lensgodrsers Overgang til fri Ejendom maa forstås saaledes, at de *Besiddelser, hvortil Staten har Hjemfaldsret*, overgaar til *fri og disponibel Ejendom for Samfundet*, saaledes at Staten fuldtud faar det i sin Haand at træffe Bestemmelse om Anvendelsen af dem. Den hidtidige Besiddelsesret kan efter Mindretallets Opfattelse, for disse Lensbesiddelsers Vedkommende kun betragtes som en Statens Overhøjhed undergivet særlig Arvegangsorden, som Lovgivningsmagten til enhver Tid kan forandre eller ophæve ved Lov. *Hjemfaldsretten er et Udtryk for Statens Ejendomsret.* Lensforholdet er et Laaneforhold.

Skulde der paa det foreslaaede Grundlag træffes en forsvarlig Ordning af Sagen, burde en saadan efter Mindretallets Mening i hvert Fald kun finde Sted paa den Maade, at Hovedparten af de nævnte Besiddelser, f. Eks. 90 pCt. af Værdierne, overgaar til Staten, medens Resten overlades Besidderne til fri Ejendom.

For de Majoratsbesiddelsers Vedkommende, hvortil Staten ikke har Hjemfaldsret, maa Mindretallet ligeledes henholde sig til det af det ovenfor nævnte Mindretal i Lenskommissionen indtagne Standpunkt, der er formuleret i Forslag om *en særlig Grundskyld, en særlig Formuebeskatning og en ekstraordinær Arveafgift* ved Besidderskifte.

Den i Flertallets Forslag tilsigtede Ordning forekommer Mindretallet at være alt for høj Grad i Lensbesiddernes Favør, og Mindretallet maa anse det for at ligge udenfor Kommissionens Opgave at varetage disse Besidderes Interesser paa en saadan Maade, at Samfundets Ret i dette Forhold ikke sker Fyldest.

I øvrigt finder Mindretallet det utilraadeligt, at et Spørgsmaal af en saa stor økonomisk Rækkevidde, som det, denne Sag drejer sig om, føres frem for Lovgivningsmagten, saa længe den — særligt paa de store Jordbesiddelser grundede — privilegerede Valgret udøver en betydelig Indflydelse paa Sammensætningen af det nye af Rigsdagens Ting.